Lietas Nr. C10059215
Lietas arhīva Nr. C-0592-15

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Bauskā, 2015.gada 13.maijā.

Bauskas rajona tiesa
tiesnese I.Andžāne, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **/pers. A/** maza apmēra prasībā pret **/pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

**k o n s t a t ē j a:**

2015.gada 02.februārī tiesā saņemta /pers. A/ maza apmēra prasība pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu /datums/dzimušās /pers. C/ uzturam. Prasītāja norādījusi, ka 2014.gada 27.jūnijā pušu starpā noslēgta vienošanās par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem, taču atbildētājs savas saistības nepilda. Atbildētājs 2014.gada oktobrī meitas vajadzībām ieskaitījis 35 *euro*, par periodu no 2014.gada 01.oktobra līdz 2015.gada 01.februārim parāds sastāda 295 *euro*. Lūgusi piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus minimālo uzturlīdzekļu apmērā bērna uzturam un uzturlīdzekļu parādu. Prasība pamatota uz Civillikuma *(turpmāk tekstā - CL)* 179.pantu. Prasītāja nav lūgusi iztiesāšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma *(turpmāk tekstā - CPL)* 56.panta piektajā daļā noteikts, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu*.

Atbildētājam par lietas ierosināšanu paziņots uz atbildētāja deklarētās dzīves vietas adresi, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus.

Atbildētājs sniedzis rakstveida paskaidrojumu par iesniegto prasību, norādījis, ka prasību atzīst pilnā apmērā, nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

CPL $250^{25}$.panta pirmajā daļā noteikts, *ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.*

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots 2015.gada 20.aprīlī. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

**Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma.**

/datums/dzimusi /pers. C/, dzimšanas apliecībā kā tēvs norādīts /pers. B/, māte /pers. A/ (8.lietas lapa).

CL 177.pantā noteikts, ka *līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā.*

CL 178.pantā noteikts, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Tiesa atzina, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja.

CL 179.pantā noteikts, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Panta piektajā daļā noteikts, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ar 2014.gada 27.jūnijā noslēgto Vienošanos par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām, bērna uzturlīdzekļiem un kopīgās mantas sadali, apstiprinās, ka Vienošanās 2.punktā puses - prasītāja un atbildētājs, vienojušies, ka meitas ikdienas aizgādību īsteno māte un tēvs maksās meitas uzturam vismaz 80,00 *euro* mēnesī. Vienošanās stājusies spēkā tās parakstīšanas brīdī (9.lietas lapa).

CL 1587.pantā noteikts, ka *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.*

Tiesa atzina, ka līgums rada saistību maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam.

Starp pusēm pastāv vienošanās par to, ka atbildētājam jāmaksā uzturlīdzekļi prasītājai meitas uzturam vismaz 60,00 *euro* mēnesī, noslēgtais līgums ir tiesisks, tas nav apstrīdēts, ir spēkā esošs un izpildāms.

CL 1590.pantā noteikts, ka *katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.*

Pušu attiecības uzturlīdzekļu maksāšanas jautājumā dēla uzturam regulē 2012.gada 14.septembra vienošanās, kura atbildētājam ir jāpilda.

Atbilstoši CPL 5.panta sestajai daļai, *piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.*

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2007.gada 24.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-729 ir atzinis, ka uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu regulē likums, līdz ar to pušu labprātīga vienošanās rada uz likumu pamatotu saistību un vienošanās aktam, kas noslēgts starp pusēm, ir tiesiska nozīme un tas rada saistību, kas jāpilda atbilstoši Civillikuma 1587.pantam.

Prasītāja norādījusi, ka atbildētājs nav veicis maksājumus pilnā apmērā no 2014.gada 01.oktobra līdz 2015.gada 01.februārim 295 *euro* apmērā.

CL 1828.pantā noteikts, *ja izpildījuma laiks ir noteikts, parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.*

Tiesa atzina, ka atbildētājam bija pienākums veikt maksājumus noteiktajos termiņos un prasītājai nebija pienākums atbildētājam šo pienākumu atgādināt.

Atbilstoši CL 1838.pantam, *ka samaksa izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo.*

Atbildētājs nav apstrīdējis prasības summu, savā paskaidrojumā norādījis, ka atzīst uzturlīdzekļu parādu 295 *euro* apmērā.

Tiesa atzina, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenams uzturlīdzekļu parāds par laika periodu no 2014.gada 01.oktobra līdz 2015.gada

01.februārim 295 *euro* apmērā.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja ikmēneša uzturlīdzekļus ar tiesas spriedumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 02.decembra noteikumiem Nr.734, minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 360 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2015.gada 01.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 90 *euro* mēnesī katram bērnam, bet no bērnu 7 gadu vecuma 108 *euro* mēnesī katram bērnam.

Prasītāja lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram.

Tiesa atzina, ka katra vecāka pienākums dot uzturlīdzekļus sava bērna uzturēšanai ir absolūts pienākums, kas noteikts ar likumu.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte*.

Ņemot vērā, ka atbildētāja kā bērna tēva pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kā lūgusi prasītāja.

Tiesa atzina, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-254). Tiesa ņem vērā, ka lietā nav sniegti pierādījumi par uzturlīdzekļu maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas. Uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērnu pilngadībai, t.i., kamēr bērns atrodas vecāku aizgādībā. Pēc pilngadības sasniegšanas persona pati realizē savas tiesības un pienākumus un vairs neatrodas vecāku aizgādībā, kas nozīmē, ka vecākam zūd tiesība saņemt uzturlīdzekļus bērnu uzturam no otra vecāka.

CPL 33.pantā noteikts, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu.

CPL 42.panta pirmajā daļā noteikts, *ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos*.

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*. Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir 1080 *euro*. Tātad valsts nodeva saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta (a) apakšpunktu ir 194,40 *euro*.

Tiesa atzina, ka no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva 71,14 *euro* apmērā daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu un valsts nodeva par prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu 162 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un paziņojumu nosūtīšanu pusēm 6,12 *euro*.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33., 34., 35., 39., 42., 43., 74., 93., 189., 193., 204.$^{1}$, 250.$^{25}$.pantiem tiesa

**n o s p r i e d a :**

**Prasību apmierināt pilnīgi.**

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu saskaņā ar 2014.gada 27.jūnija vienošanos meitas /pers. C/, dzimusi /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam par laika periodu no 2014.gada 01.oktobra līdz 2015.gada 01.februārim 295 *euro* (divi simti deviņdesmit pieci eiro) apmērā, nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/,** personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2015.gada 02.februāra meitas **/pers. C/**, dzimusi /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam **90** ***euro*** (deviņdesmit eiro) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī līdz 2016.gada 19.septembrim, bet sākot no 2016.gada 20.septembra ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu **233,14** ***euro*** (divi simti trīsdesmit trīs eiro un 14 centi), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/**,** par labu valstij tiesas izdevumus - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **6,12** ***euro*** (seši eiro un 12 centi), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis-21499 atbildētāja vārds, uzvārds, juridiskas personas nosaukums). Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma - 2015.gada 13.maija, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Andžāne